

ὄν ἀπελάμβανεν ἐκ τινος θέσεως· ἀλλ' ἢ ἀδελφῆ του, ἢ κυρία Πορτάλ, ἄτεκνος χήρα πλουσίου ἀρχοντος, ἐμελλε νὰ ἐγκαταλίπη ὅλα αὐτῆς τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸν ἀνεψιὸν της. Οὕτω, ὁ Μάλμος ἐπέμεινε νὰ τὸν κρατήσῃ ἐν Παρισίοις. «Εἰσέλθετε εἰς τοῦ Σανιέ... Θὰ σὰς βοηθήσω.»

[Ἐπειτα συνέχισα.]

Μετάφρασις Κ. Ι. Πρασῶ.

Ἡ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΦΘΙΣΕΩΣ

Καὶ ὀλίγας ἐτι ὥρας πρὸ τῆς μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἐπαναστάσεως, τὴν ὁποίαν ἐκίνησε μία ὀλιγοσέλιδος ἀνακοίνωσις τοῦ Κώχ καὶ τὴν ὁποίαν διελάλησεν ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης παγκόσμιος κραυγὴ ἀνακουφίσεως καὶ θριάμβου, καὶ ὀλίγας ἐτι ὥρας προτοῦ λαλήσῃ τὸ στόμα τοῦ Τευτόνος σοφοῦ, αἱ ὀλίγαὶ λέξεις δι' ὧν ἐπιγράφομεν τὰς γραμμὰς ταύτας ἀνῆκον εἰς τὰ στόματα τῶν ἀγυρτῶν καὶ τῶν γοήτων. Ἡ ἐπιστήμη ἐσταύρου ἐν ἀπογνώσει τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ ἀπαισίου ἐχθροῦ καὶ αἱ ἐλπίδες αὐτῆς ἐστρέφοντο εἰς τὸ ἀπώτατον μέλλον οὐχὶ ἀνευ δυσπιστίας καὶ δισταγμῶν.

Ἡ κοινωνικὴ ἱστορία τῆς φθίσεως εἶνε οἴμοι! γνωστοτάτη. Μὰς τὴν διηγήθησαν τὰ πελιδνὰ χεῖλη τῶν προσφιλῶν ὑπάρξεων, ἢ ξηρὰ βῆξ καὶ τὰ πορφυρὰ μῆλα τῶν ἀτυχῶν ἀδελφῶν, οἵτινες ἐσύρθησαν μὲ τὸ εἶρον μειδίαμα τῆς ἐλπίδος πρὸς τὸ μνήμα· μὰς τὴν διηγήθησαν τόσαι μεγάλαι καταστροφαί, τὰ σφραγισθέντα χεῖλη τῶν ἀπόδων, αἱ δεσμευθεῖσαι διὰ παντὸς χεῖρες τῶν ἐργατῶν τῆς προόδου· μὰς τὴν διηγήθησαν αἱ δύο ἀπαισίου ἐρινύες τῆς ζωῆς, ἡ Ὀρφανεία καὶ ἡ Χηρεία.

Ἄλλ' ἢ ἐπιστημονικὴ ἱστορία τῆς ψυματιώσεως δὲν εἶνε ἐπίσης γνωστὴ. Οἱ μακροὶ τῆς ἐπιστήμης ἀγῶνες, αἱ σκληραὶ ἀγρυπνίαι τῶν ἱεροφαντῶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ φακοῦ τοῦ μικροσκοπίου, αἱ συνεχεῖς ἀπογοιτεῖσεις αἱ στέψασαι ὅλους τοὺς ἀγῶνας τούτους καὶ στομώσασαι πρὸς νέας ἐρεῦνας, ἀντὶ νὰ ἐνδεδείξωσι τὸν ἀπελπισμὸν καὶ τὴν ἀδράνειαν, ταῦτα πάντα μόνον εἰς ὀλίγους εἶνε γνωστά· τοὺς παρακολουθοῦντας τὴν ἱστορίαν τῆς εὐεργετικῆς ἐπιστήμης, ἥτις ἐπλήρωσε τὸν αἰῶνα μας, τῆς ἐπιστήμης ἥτις κατὰ τὸν Δωδε ἐμφανίζεται κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν ὡς ὑστάτη ἰέρεια, ὑπάτη ἐλπίς, ἀκατανίκητος δεισιδαιμονία!

Ἐὰν ἀναζητήσωμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἱατρικῆς τὸν πρῶτον καταθέσαντα τὰς βάσεις τῆς ἐξ ἀσφαλοῦς ἀπόψεως μελέτης τῆς ψυματιώσεως, ἀνευρίσκομεν τὸν ἀθάνατον Λαενέκ, ὅστις παρουσίασε τὴν ἐντελεστέραν καὶ μᾶλλον ἀπικριδωμένην εἰκόνα αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ μέγα ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς φύσεως τῆς ἀπαισίας νόσου ἐπὶ μακρὸν ἐτι ὑπῆρξεν ἀντικείμενον ἀγῶνων συζητήσεων. Πρῶτος ὁ Βιλεμὲν, καὶ δύναται νὰ ξιλιώσῃ τὸν τίτλον τοῦ προδρόμου τοῦ Τευτόνος καθηγητοῦ, πρῶτος αὐτὸς ἐν ἔ-

τει 1865, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἱατρικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Παρισίων θεωρίαν, ἥτις ἀνέτρεψε πάσας τὰς ἐπικρατούσας περὶ ψυματιώσεως ἰδέας. Διὰ πολυαριθμῶν πειραμάτων ἀπέδειξεν ὁ Βιλεμὲν ὅτι ἡ ψυματιώσις εἶνε νόσος λοιμώδης, μιάσματικὴ καὶ ἐν οφθαλμίστιμος. «Κατὰ συνέπειαν ἡ ψυματιώσις—ἔλεγεν ὁ Βιλεμὲν—ἀναπτύσσεται καὶ μεταδίδεται ὑπὸ τὰς συνθήκας, τὰς κοινὰς εἰς τὰς ζυμωτικὰς νόσους. Παρουσιάζει τὴν μεγίστην ἀναλογίαν πρὸς τὴν σιφυλίδα». Ἡ θεωρία αὕτη εὗρε πολλοὺς τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ καὶ πλείονας τοὺς πιστοὺς, τὰ πολλαπλασισθέντα δὲ εἰς ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ κέντρα πειράματα ἐπεσφράγισαν τὴν θεωρίαν τοῦ Βιλεμὲν. Ἐκτοτε τὸ πεδίου τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης μετετέθη ἄρδην ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων, ἐφ' ὧν βαδίσασα ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη, προήγαγεν ὡς καρπὸν προσδοκώμενον συνεχῶν ἀγῶνων τὴν μεγάλην ἀνακάλυψιν τοῦ Κώχ. Ὄντως, τεθείσης τῆς ἀρχῆς περὶ τῆς μιάσματικῆς καὶ μεταδοτικῆς φύσεως τῆς ψυματιώσεως, ἀπελείπετο ἡ ἀνακάλυψις τοῦ αἰτίου, τοῦ παρασίτου, τοῦ μικροβίου αὐτῆς. Ὁ Παστὲρ διὰ τῶν μικροβιολογικῶν του ἐρευνῶν εἶχεν ἦδη ἀνοίξῃ νέους ὁρίζοντας ἐπιστημονικοὺς καὶ ὁ Κώχ, κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1882, ἀνεκάλυψε τὸν βᾶκκλον τῆς ψυματιώσεως. Ἐν βῆμα ὑπελείπετο ἐτι πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς ἀπαισίας νόσου, τῆς ὁποίας ὁ ὑπουλος παραγωγὸς εἶχε δεσμευθῆ ἦδη ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, καὶ τὸ βῆμα τοῦτο ἐπετετέθη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἵνα διαψεύσῃ τὸν μέγαν Ζακκού, ἀναφέροντα ἐν τῷ συνεδρίῳ τῆς Κοπεγχάγης (1884) ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τοῦ βακκίλου κατ' οὐδὲν εὐηργέτησε τὴν θεραπευτικὴν τῆς πνευμονικῆς φθίσεως.

Ἄς ἀπαντήσῃ ἦδη ὁ πρὸς τὴν πρωσοδικὴν πρωτεύουσαν συνωστιζόμενος ἱατρικὸς κόσμος, ἄς ἀπαντήσῃ ὁ ἐσμός τῶν πρὸς τὸ ἐργαστήριον τοῦ σοφοῦ ἐστραμμένων ἐκπλήκτων ἐπιστημόνων, πανταχόθεν τῆς γῆς, καὶ ὁ θόρυβος ὁ συγκλονίζων τὴν πάσχουσαν καὶ ἀναθαρροῦσαν ἀνθρωπότητα. Τὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ περιωνύμου φαρμάκου—λύμφης ἢ φαρμακευτικῆς οὐσίας ἀδελον—πρὸς ὁ κατηντησεν ἐπὶ τέλους μετὰ τὴν δοκιμασίαν ὅλων τῶν φυσικῶν καὶ μεταλλικῶν οὐσιῶν ὁ Κώχ, τὰ ἐπὶ τῶν ζῶων πειράματα του, τελευταῖον δὲ καὶ τὰ ἐπὶ πασχόντων τῶν μεγαλειτέρων τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Βιέννης κλινικῶν, ψυματιῶντων παντὸς εἴδους καὶ παντὸς σταδίου, ψυματιῶντων τὰ ὄσθα, τοὺς πνεύμονας, τοὺς ἀδένας, τὸ ἔσσμα, δὲν εἶνε πλέον κτῆμα τῶν εἰδικῶν μόνων. Ὁ ἡμερήσιος τύπος διελάλησε τὰ πάντα ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ ἀκριβολογίᾳ, καὶ καθ' ἑκάστην κρατεῖ ἐνήμερον τὸ ἐκπληκτον δημόσιον παντὸς νέου πειράματος. Οὐδέποτε ἐπιστημονικὸν ζήτημα ἔτυχε τόσον δημοσίας ἀναπτύξεως καὶ διαδόσεως, οὐδέποτε αἱ στήλαι τῶν ἡμερησίων φύλλων πανταχοῦ τῆς γῆς ἐπληρώθησαν τοσαύτης καὶ τοιαύτης ἐπιστημονικῆς ὑλης, ἀλλ' οὐδέποτε καὶ ἱατρικὴ ἀνακάλυψις ἔδωκε τόσον μεγάλην βιολογικὴν σημασίαν.

Δὲν θὰ διατοίψωμεν ἐνταῦθα περὶ τὰς λεπτομερείας ταύτας, ἀλλοτρίως τῆς φύσεως τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου. Ὅ, τι θέλομεν νὰ τονίσωμεν περατοῦντες τὴν μικρὰν ταύτην ἐπιστημονικὴν λέσχην, εἶνε ἡ μεγάλη βιολογικὴ σημασία τῆς ἱατρικῆς ταύτης ἐπαναστάσεως. Ἄρκεῖ νὰ γνωρίζῃ τις σήμερον ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν παθολογικῶν καὶ χειρουργικῶν νοσημάτων ὀφείλεται εἰς τὸν μικροσκοπικὸν δέσμιον τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, τὸν δᾶκκλον, ὅτι πολυὺν μὲν παθήσεις τοῦ ὀστεώδους σκελετοῦ τῶν ἀδένων, τῶν μνιγγῶν, τῶν ὀρογόνων χιτῶνων, τῶν σπλάχνων εἰσὶν ἀπλούστατα ψυματιῶδους φύσεως καὶ νὰ φαντασθῇ ὅτι ἡ θαυματουργὸς λύμφη τοῦ Κώχ ἐπέρχεται ἵνα ἄρῃ ὅλας τὰς παθήσεις ταύτας, πνευμονικὰς ψυματιώσεις, ψυματιώεις μνιγγίτιδας, λευκοὺς ὄγκους (tumour albus), τὴν φρικώδη νόσον τοῦ Πότ, ἀδενόπαθειας, ὀστειτίδας ψυματιώεις, ἐρπητας ἐσθιομένους καὶ ὅλην τὴν μακρὰν ταύτην σειράν νόσων, καταστρεφουσῶν καὶ διαστρεφουσῶν τὸν ἡμέτερον ὀργανισμόν καὶ διαφθειρουσῶν διὰ τῆς κληρονομίας τὴν γενεάν ὀλόκληρον—ἀρκεῖ νὰ ἀναλογισθῇ τις πάντα ταῦτα, διὰ νὰ κατανοήσῃ τὸ μέγεθος τοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον θὰ σημειώσῃ ἡ ἱστορία ἐπὶ λήγοντος τοῦ μεγάλου ΧΙΧ αἰῶνος. Αἱ βιολογικαὶ ἐπιστήμαι θὰ ἐξετάσωσιν αἱ ὑπολογισθῶσιν, τι θὰ κερδίσῃ ἡ ἀνθρωπότης, εἰς χεῖρας καὶ εἰς διάνοιαν, εἰς δύναμιν ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν ἐκ τῆς μεγάλης ἀνακαλύψεως. Ἡμεῖς, οἱ ἀπλοὶ θνητοί, ὅτε ἡ μελαγχολικὴ τοῦ φθινοπώρου ὥρα θὰ ἐπέρχεται ἐνσπείρουσα τὴν μελαγχολίαν καὶ τὴν βαρυθυμίαν, καὶ τὰ φύλλα ὠρὰ θὰ πίπτωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, δὲν θὰ βλέπωμεν πλέον τοὺς ὠχρὰς τοῦ Μιλδωῦ ἦρωας τικομένους ὑπὸ τὰς ὠχρὰς ἀνταυγείας τοῦ φθινοπωρινοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ δάκρυά μας θὰ ρέωσι θερμότερα διὰ τὰς ἀτυχεῖς ὑπάρξεις, τὰ ποθητὰ ὄντα τὰ κοιμηθέντα οἴμοι! τόσον ἀδίκως ὑπὸ τὸν ὑγρὸν τάπητα τῶν φθινοπωρινῶν φύλλων.

Δ? Πέτρος Ἀποστολίδης

Ἡ εἰκὼν τοῦ Κώχ, προσεχῆς.

Εἰς τὴν Μιννα

ΣΟΝΕΤΟ

Τὶ μὲ γροιάζει πῶς εἶνε κελτερίνα
 "Ἄν μ' ὄλη τὴν καρδίαν τῆς μ' ἀγαπάει,
 "Ἄν τὰ στήθη της ἄσπρα εἶνε σὰν κρήνα,
 "Ἄν σὰν τὰ Χερουβιμ χαμογελάει;

Σὰν ὁ τυφλὸς ποῦ ξαγρ' οὐρανὸν ἀχτήνα
 Τὸ μαῦρο σκότος γύρω του σκορπᾷ
 "Ὅμοια κ' ἐγὼ θαμπόνομαι ἀπὸ κείνα
 Τὰ δύο της μαῦρα μάτι' ἂν μὲ τηρᾷ.

Ἄμε χάσον, ξερὴ Φιλολογία,
 Γρηῖα φτιασιδωμένα, ἄσχημα, κρῖνα,
 Ποῦ ὡς τώρα τὸ μυαλό μου ἔχεις τυφλώσῃ!

Τὴν Ἐμμορφίαν τὴν κλασικὴν σπουδάζω
 "Ὅταν γλυκὰ τὴ Μιννα μου ἀγκαλιάζω
 "Ὅταν ἡ Μιννα ἐνα φιλι μού δώσῃ.

(Ἐκ Κερκύρας)

Α. Γραικός